

Proč jsme tehdy nepřinesli špígláka

aneb

Z mých malých Amerik

Kresba: Luděk Bárta, foto: archiv F. Houdeka

Nedávno dopoledne jel jsem po Evropské tramvaji, plnou právě tak, abychom všichni seděli. Šikmo proti mně v té nové dvacítkě mě zaujala dáma v nejlepších letech. Četla noviny a tvářila se přitom dost smutně. Najednou cestující vedle mě překvapeně vydechl. Hodil jsem po něm očkem a viděl, že na něco upřeně civí. Sledoval jsem směr jeho pohledu. On nestudoval tvář té dámy, nýbrž její noviny. Držela je vzhůru nohama.

Netušil jsem, jak moc se lidé navzájem ovlivňují. V mžiku jsme na ně koukali snad všichni v dohledu. Cítil jsem, jak atmosféra v tramvaji houstne, jak v ní roste jakási nechuť, jak se od té ženy všichni vnitřně odtahují. Po hlášení „příští stanice Dejvická“ sebou trhla, koukla na noviny a zahanbeně je složila. Dusno v tramvaji dezinfikoval poryv úlevy.

Snad to byl ten zvláštní pocit odtažení, nevím, nicméně ještě než jsem na tu epizodu stačil zapomenout, vysápla mi z paměti vzpomínku na jedny dávné Vánoce...

Počátkem 90. let jsem s malým synem několik podzimů chodil do cirkusu na Letenské pláni. Jeden rok tam vystupoval i pštros. Párkrát vyděšeně oběhl manéž, přičemž překonával všelike překážky. Fakt je, že to působilo dost komicky. A jelikož jsme nebydleli daleko, přišli jsme za pár dní prohlédnout si klece ve zvěřinci a sledovat představení takřkajíc zezadu, od zvířat. Kolem nás defilovaly opičky, koně, medvědi, lev... A samozřejmě pštros. Tomu se do práce strašlivě nechtělo. Popravdě řečeno, zřízenec ho koridorem do manéže doslova dokopal. Můj Jakub z toho byl poněkud otřesený, nicméně přivedlo ho to na myšlenku koukat na všechno co možná z rubové strany.

Pár týdnů nato šli jsme kupovat vánočního kapra, jako vždycky špígláka, tedy kus co možná bez šupin. Je s ním míň práce. Zatímco já stál ve frontě, synek zevloval těsně za káděmi a zblízka si prohlížel ryby.

„Já bych prosila nějakýho pěknýho špígla,“ žádala dáma přede mnou.

„To teda nevím, paní, to jste měla přijít hned ráno,“ začal se prodavač prohrabovat v kádích. Po chvíli fronta zašuměla. „Tak mně dejte obyčejnýho,“ znervózněla zákaznice.

Stalo se. Šupináč dostal první ránu do čela, když paní radostně vypískla: „Támhle, koukněte támhle! A hned dva! Rychle, ať zas nezmiznou!“

Prodavač mrskl kapra zpátky do kádě a chopil se podběráku.

„Vytáhněte rovnou oba, já si vezmu toho druhého,“ hlásil jsem.

Zatímco můj čekal v síti, její se kuchal.

„Tatí.“

Tak zase jsem měl letos štěstí, to bude Zuzy doma koukat!

„Táto!!“

Vzhlédl jsem. Jakub mi očima ukázal do kádě.

Polomrtvý kapr ležel na boku, z hlavy mu vytékala krev a mozkomíšní mok. Ostatní ryby se od něj odtahovaly, takže se kolem vytvořila prázdná načervenalá poloukoule.

„Tak berete si toho špígláka, pane?“

Jakub měl oči kulaté jako knoflíky.

„Ne-e. Dejte mi tady toho.“

Fronta znova zašuměla.

„Cože, toho praštěnýho?“ zeptal se prodavač pro jistotu.

Syn přikyvoval, div mu hlava neupadla. Cestou domů jsme oba mlčeli.

„Tak co, kluci, dostali jste špígláka?“ zeptala se Zuzy.

Otevřel jsem pus, ale Jakub byl rychlejší. „Ne. Ale zato jsme zachránili tohohle.“

A ukázal na kapří mrtvolku. ■